

## Dersin Amacı

Bütün alanlarıyla dilbilimin ne olduğunu tanıtarak dilbilimin verilerine göre Türkçenin nasıl incelenmesi gerektiğini göstermektir.

## Dersin İçeriği

Dilin tanımı, dilin işlevleri; dil çeşitleri; dilbilimin tarihi; Saussure ve Genel Dilbilim Dersleri; çağdaş dil okulları; dilbilimin alanları

## Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Türkçe Örneklerle Dile Genel Bir Bakış, Fatma Erkman Akerson, 2016. Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004 Claus Schönig, The internal division of Modern Turkic and Its historical implications, 1999. N. Engin Uzun, Evrensel Dilbilgisi ve Ana Çizgileriyle Türkçe, 2000. Sumru Özsoy, Türkçenin Yapısı-I Sesbilim, 2004. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982

## Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

tartışma, sunum, soru cevap

## Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Haftalık İçerikler" bölümünde yer alan kaynakların (ders kitabı, makale vb.) okunması salık verilmektedir.

## Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dersi veren öğretim elemanı yardımcısı bulunmamaktadır.

## Dersin Verilişi

Ders sunum, tartışma ve soru-cevap şeklinde işlenmektedir.

## Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Kocayanak

## Program Çıktısı

1. Dil kavramına farklı açılardan bakar.
2. Dilbilimle ilgili temel kavramları açıklar.
3. Dilbilimin tarihsel gelişimini kavrar.
4. Dilbilimin Türkçe eğitiminin diğer alanlarıyla ilişkisini açıklar.
5. Dilbilim kuramlarını dil incelemelerinde kullanır.

## Haftalık İçerikler

| Sıra | Hazırlık Bilgileri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Öğretim                     |                                                      | Uygulama |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|----------|
|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Laboratuvar                 | Metodları Teorik                                     |          |
| 1    | Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                                                                                                                                                     | tartışma, sunum, soru cevap | Dilin tanımı, Dilin İşlevleri ve Dilbilim            |          |
| 2    | Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                                                                                                                                                     | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim Çalışmalarının Tarihçesi                    |          |
| 3    | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004                                                                     | tartışma, sunum, soru cevap | Dil ve gösterge kavramları, özellikleri, dil edinimi |          |
| 4    | Türkçe Örneklerle Dile Genel Bir Bakış, Fatma Erkman Akerson, 2016. Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004 | tartışma, sunum, soru cevap | Saussure ve Yapısalcılığın temel kavramları          |          |

| Sıra | Hazırlık Bilgileri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Öğretim                     |                                                                                                                                                        | Uygulama |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Laboratuvar                 | Metodları Teorik                                                                                                                                       |          |
| 5    | Türkçe Örneklerle Dile Genel Bir Bakış, Fatma Erkman Akerson, 2016. Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004 | tartışma, sunum, soru cevap | Saussure sonrası akımlar: Amerikan Yapısalcılığı, Prag Dilbilim Okulu, İşlevselcilik, Kopenhag Dilbilim Okulu, Üretken-Dönüşümlü (Evrensel) Dilbilgisi |          |
| 6    | Türkçe Örneklerle Dile Genel Bir Bakış, Fatma Erkman Akerson, 2016. Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004 | tartışma, sunum, soru cevap | Saussure sonrası akımlar: Amerikan Yapısalcılığı, Prag Dilbilim Okulu, İşlevselcilik, Kopenhag Dilbilim Okulu, Üretken-Dönüşümlü (Evrensel) Dilbilgisi |          |
| 7    | Türkçe Örneklerle Dile Genel Bir Bakış, Fatma Erkman Akerson, 2016. Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. N. Engin Uzun, Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39, İstanbul, 2004 | tartışma, sunum, soru cevap | Saussure sonrası akımlar: Amerikan Yapısalcılığı, Prag Dilbilim Okulu, İşlevselcilik, Kopenhag Dilbilim Okulu, Üretken-Dönüşümlü (Evrensel) Dilbilgisi |          |
| 8    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                             | Ara sınav                                                                                                                                              |          |
| 9    | Sumru Özsoy, Türkçenin Yapısı-I Sesbilim, 2004.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve ses bilgisi, temel kavramlar: sesbirim, alt sesbirim, parçalar üstü sesbirim                                                               |          |
| 10   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve biçim bilgisi, temel kavramlar: biçimbirim, alt biçimbirim, isim ve ilgili kategoriler (iyelik, durum, çokluk, cinsiyet vb.)               |          |
| 11   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve biçim bilgisi, temel kavramlar: fiil ve ilgili kategoriler (çatı, zaman, görünüş, kip-kiplik vb.)                                          |          |
| 12   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve söz dizimi, temel kavramlar                                                                                                                |          |
| 13   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve anlam bilgisi, temel kavramlar                                                                                                             |          |
| 14   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | Dilbilim ve anlam bilgisi, temel kavramlar                                                                                                             |          |
| 15   | Özcan Başkan, Lenguistik Metodu, İstanbul 1967. Berke Vardar, Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri, TDK yay. Ankara 1982. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim), TDK Yay. 1982                                                                                                                                                            | tartışma, sunum, soru cevap | genel tekrar                                                                                                                                           |          |

| Sıra | Hazırlık Bilgileri | Öğretim | Laboratuvar | Metodları | Teorik      | Uygulama |
|------|--------------------|---------|-------------|-----------|-------------|----------|
| 16   |                    |         |             |           | final sınav |          |

İş Yükleri

| Aktiviteler                   | Sayısı | Süresi (saat) |
|-------------------------------|--------|---------------|
| Vize                          | 1      | 1,00          |
| Final                         | 1      | 1,00          |
| Ders Öncesi Bireysel Çalışma  | 14     | 1,00          |
| Ders Sonrası Bireysel Çalışma | 14     | 1,00          |
| Ara Sınav Hazırlık            | 6      | 1,00          |
| Final Sınavı Hazırlık         | 6      | 1,00          |
| Teorik Ders Anlatım           | 14     | 2,00          |

Değerlendirme

| Aktiviteler | Ağırlığı (%) |
|-------------|--------------|
| Final       | 60,00        |
| Vize        | 40,00        |

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı / TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

|        | P.Ç. 1 | P.Ç. 2 | P.Ç. 3 | P.Ç. 4 | P.Ç. 5 | P.Ç. 6 | P.Ç. 7 | P.Ç. 8 | P.Ç. 9 | P.Ç. 10 | P.Ç. 11 | P.Ç. 12 | P.Ç. 13 | P.Ç. 14 | P.Ç. 15 | P.Ç. 16 | P.Ç. 17 | P.Ç. 18 | P.Ç. 19 | P.Ç. 20 | P.Ç. 21 | P.Ç. 22 | P.Ç. 23 | P.Ç. 24 |
|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Ö.Ç. 1 | 3      | 3      | 3      | 3      | 1      | 2      | 1      | 1      | 1      | 4       | 1       | 3       | 1       |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
| Ö.Ç. 2 | 3      | 4      | 2      | 3      | 1      | 2      | 1      | 1      | 1      | 4       | 1       | 3       | 1       |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
| Ö.Ç. 3 | 3      | 3      | 2      | 3      | 1      | 3      | 1      | 1      | 1      | 4       | 1       | 3       | 1       |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
| Ö.Ç. 4 | 3      | 3      | 2      | 3      | 1      | 2      | 1      | 1      | 1      | 4       | 1       | 2       | 1       |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
| Ö.Ç. 5 | 3      | 4      | 3      | 3      | 1      | 1      | 1      | 1      | 1      | 4       | 1       | 3       | 1       |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olur.
- P.Ç. 2 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanır.
- P.Ç. 3 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirir.
- P.Ç. 4 :** Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
- P.Ç. 5 :** Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemez karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
- P.Ç. 6 :** Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar ve yönetir.
- P.Ç. 7 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
- P.Ç. 8 :** Öğrenme gereksinimlerini belirler ve öğrenmesini yönlendirir.
- P.Ç. 9 :** Yaşamboyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.
- P.Ç. 10 :** Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır.

- P.Ç. 11 :** Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
- P.Ç. 12 :** Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
- P.Ç. 13 :** Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar.
- P.Ç. 14 :** Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 15 :** Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
- P.Ç. 16 :** Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite kültürü ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olur.
- P.Ç. 17 :** Türk eğitim sisteminin amaç, ilke, vizyon, misyon, yapı ve işleyişini bilir ve buna dönük uygulamalar gerçekleştirir.
- P.Ç. 18 :** Mesleki görev ve sorumluluklarına, bilimsel ve etik ilkelere uygun davranır.
- P.Ç. 19 :** Öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını, konu alanının özelliklerini ve kazanımlarını dikkate alarak en uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygular.
- P.Ç. 20 :** Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda ulusal bilinçle hareket eder. İnsani, toplumsal ve ulusal değerleri benimser.
- P.Ç. 21 :** Bireylerin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran uyum programı hazırlar ve uygular.
- P.Ç. 22 :** Okul, aile ve öğretmen arasındaki iş birliğinin eğitim öğretim sürecindeki önemi hakkında yeterli bilince sahiptir.
- P.Ç. 23 :** Çağın gerektirdiği düşünme becerileri hakkında farkındalığa sahiptir.
- P.Ç. 24 :** Mesleğinin gerektirdiği teknolojik yeterliliğe sahiptir.
- Ö.Ç. 1 :** Dil kavramına farklı açılardan bakar.
- Ö.Ç. 2 :** Dilbilimle ilgili temel kavramları açıklar.
- Ö.Ç. 3 :** Dilbilimin tarihsel gelişimini kavrar.
- Ö.Ç. 4 :** Dilbilimin Türkçe eğitiminin diğer alanlarıyla ilişkisini açıklar.
- Ö.Ç. 5 :** Dilbilim kuramlarını dil incelemelerinde kullanır.